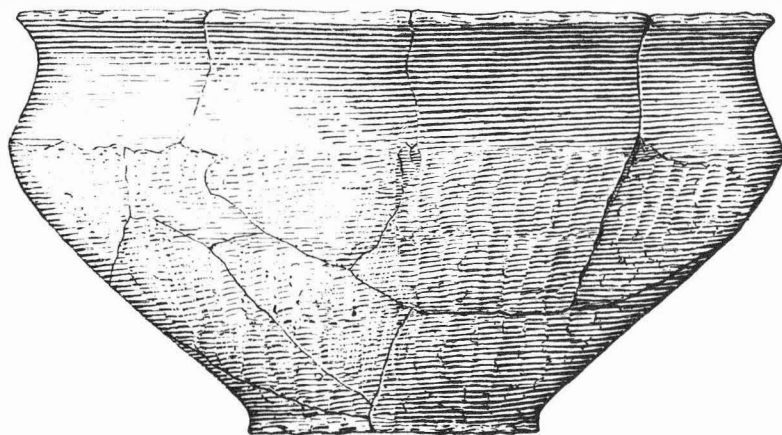

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1987

BRNO 1990

Lubomír K u n d e r a , Zdeněk M ě ř í n s k ý , A Ú Č S A V Brno

V červnu 1987 proběhla další část záchranného archeologického výzkumu velkomoravského kostrového pohřebiště ve Strachotíně - obci, zkoumaného v letech 1980 /Měřínský, 1982, 32/, 1981 /Klanicová - Měřínský 1983, 47-48/ a 1982 /Měřínský - Pajer, 1984, 40-41; Měřínský, 1985, 219/. V souvislosti se stavebními úpravami bylo možno prokopat plochu mezi domy č. p. 41 a č. p. 162. Na zkoumané ploše o výměře přibližně 45 m² bylo zachyceno dalších 5 kostrových hrobů, z toho dva dospělých jedinců a tři dětské. U hrobu č. 45 byly zjištěny zbytky dřevěné rakve, z tohoto hrobu pochází také dvě bronzové náušnice s trubičkovitým závěskem. V dalším hrobě se našel železný nůž v pochvě, uložený u předloktí levé horní končetiny nad pánví. V jednom dětském hrobě byla nalezena nádoba, další dva byly bez nálezů.

Výzkumem v roce 1987 byl zachycen severovýchodní okraj pohřebiště, které je nyní vymezeno již na severní, severovýchodní a východní straně. Celkový počet zatím prozkoumaných hrobů dosáhl počtu čtyřiceti osmi.

Při výzkumu pohřebiště byly také zachyceny tři zahloubené objekty, náležející kultuře s lineární keramikou, středověku a novověku.

L i t e r a t u r a :

- Měřínský, Z. 1982: Výzkum hradiště "Petrova louka" u Strachotína a jeho zázemí v r. 1980 /okr. Břeclav/, PV 1980, 32.
 Klanicová, E. - Měřínský, Z. 1983: Archeologické výzkumy na katastru obce Strachotína v roce 1981 /okr. Břeclav/, PV 1981, 47-48.
 Měřínský, Z. - Pajer, J. 1984: Archeologické výzkumy ve Strachotíně v roce 1982 /okr. Břeclav/, PV 1982, 40-41.
 Měřínský, Z. 1985: Archeologická topografie katastrálních území obcí vodního díla Nové Mlýny /okres Břeclav/, Jižní Morava 21, 205-220.

Die Erforschung des grossmährischen Gräberfeldes in Strachotín im Jahre 1987 /Bez. Břeclav/. Im Juni verlief der weitere Teil der Rettungsgrabung des grossmährischen Körpergräberfeldes in Strachotín - Gemeinde, das in den Jahren 1980 /Měřínský, 1982, 32/, 1981 /Klanicová - Měřínský, 1983, 47-48/ und 1982 /Měřínský - Pajer, 1984, 40-41; Měřínský, 1985, 219/ untersucht wurde. Bei der Grabung im Jahre 1987 erfasste man weitere 5 Gräber und den nordöstlichen Rand der Nekropole, welche nun bereits auf der nördlichen, nordöstlichen und östlichen Seite begrenzt ist. Die Gesamtzahl der bislang untersuchten Gräber erreichte die Zahl von achtundvierzig.

BŘECLAV - POHANSKO 1987 /okr. Břeclav/

Bořivoj D o s t á l , Jana V i g n a t i o v á , FF UJEP Brno

/Obr. 15 - 19/

Terénní výzkum na Pohansku se v roce 1987 zaměřil na pokračování odkryvu řemeslnického areálu v bývalé lesní školce v severovýchodní části hradiska /obr. 1:A,B/. Uspěšně se na dvou úsecích /západním a východním - obr. 1:C,D/ o celkové rozloze 1800 m², navazujících na výkopy z let 1984, 1985 a 1986 /obr. 1:B/. Celkem bylo nově prozkoumáno 19 zahloubených sídlištních objektů a obj. 153 a 191, které byly zčásti zachyceny již v letech 1984 a 1986. Dále byl zaregistrován úplný půdorys 3 povrchových kúlových staveb /u obj. 208, 210 a 215/, neúplné pozůstatky nejméně dvou dalších staveb tohoto typu /u obj. 145 a 214/, rozvětvený žlábek po raně středověké ohradě a 3 kostrové hroby /č. 63 - 65/ bez nálezů. Kromě toho byly zachyceny 3 recentní žlábků, porušující raně středověké objekty /např. obj. 210, 216, 217, 218, 221/ a související patrně s lesním hospodařením v 19. století a 23 pravouhlých kúlových jam, svědčících o několika fázích oplocení lesní školky.

Dva z prozkoumaných objektů lze zařadit k obytným čtvercovitým mírně zahloubeným stavbám. Obj. 214 o rozměrech zhruba 300 x 325 cm s pozůstatky kamenné pece v SV rohu a s náznakem vchodu na jižní straně obsahoval zlomky starohradištní keramiky. Obj. 220 se středohradištním inventářem byl méně výrazný. Sestával z mělké lichoběžníkovité jámy, u jejíhož severního rohu bylo zachyceno vypálené topeniště kamenné pece, jejíž stěny se sesuly do zahloubené čá-

sti; celkové rozměry /270 x 230 cm/ nevylučují, že mohlo jít o čtvercovité obydlí s jednou částí více a s druhou méně zahloubenou.

Další skupinu představuje 5 velkých hlubokých oválných objektů. Obj. 215 /730 x 210 - 290 x 100 cm/ obsahoval souvislou proklesávající vrstvu kamenů /téměř 1 m³/ a v jeho SZ rohu byl výklenek s pozůstatky hliněné pece o průměru 60 cm; stěny byly silně zešíkmené a dno nápadně zúžené. Obj. 217 /470 x 275 cm/ byl na větší části své plochy poměrně mělký 25 cm/ s rovným dnem, avšak podél jeho SV strany se táhla velká oválná jáma /300 x 130 x 90 cm/ s ohništěm. Obj. 216 byl vykopán jen zčásti /370 x 300 cm/, neboť zasahoval do neprozkoumané plochy. Byl značně hluboký /80 cm/ a měl rovné dno; obsahoval velké kusy pražnice a menší zlomky ryolitových žernovů. Další dva objekty - č. 153 /400 x 200 x 60 cm a č. 208 /545 x 100 - 160 x 40 - 65 cm/ byly bez stop otopného zařízení. S obj. 208 však souvisel kruhový studnovitý útvar /p 130 cm/ bez pozůstatků vnitřní konstrukce, jaký byl zjištěn i u východní brány Pohanska /Dostál - Vignatiová 1985, 44/.

Funkce skupiny mělkých oválných objektů, jak větších - obj. 204 /420 x 190 - 270 x 17 cm/, obj. 205 /380 x 120 x 18 cm/, tak menších rozměrů - obj. 206 /200 x 60 x 7 cm/, obj. 207 s obloukovitým výčnělkem /120 - 270 x 100 x 16 cm/, obj. 219 /130 x 88 x 15 cm/ s kůlovou jamkou na severní straně a téměř kruhový mísovitý obj. 222 /p 95 cm, hl 25 cm/, zůstává nejasná. Většina z nich byla vyplněna drobnými kameny a kousky mazanice /obj. 204 - 207/ a rozkládala se poblíž vydržené studny /obj. 203/; není vyloučeno, že šlo o pozůstatek větší nadzemní stavby, související se studnou. Rozměry a výrazné konstrukční prvky této stavby však nemohly být zjištěny.

Vyskytly se i tři velké žlabovité objekty - obj. 191 /650 x 155 x 100 cm/, navazující na žlab otevřený v roce 1986, obj. 218 /750 x 160 - 200 x 80 cm/, obj. 221 /1230 x 103 - 260 x 50 - 100 cm/, z nichž poslední dva byly navzájem situované téměř v pravém úhlu. Obj. 218 obsahoval částečně propálenou mazanici z hliněného výmazu stěny, 6 proplétáčků a brusli, obj. 221 koňskou lebku, 4 proplétáčky a brousek vedle čemého střepového a osteologického materiálu. Jižně od obj. 221, rovnoběžně s jeho delší osou, probíhal slabě znatelný žlábek - buď pozůstatek oplocení nebo nadzemních stěn objektu. Funkce těchto žlabovitých objektů, zjištěných již v roce 1984 /obj. 155, 159, 160, 161/, 1985 /obj. 177/ a 1986 /obj. 191, 192/ zůstává zatím nejasná /Dostál - Vignatiová 1987a, 37; 1987b, 43/.

Zvláštní postavení zaujímá mezi zahloubenými objekty velká čtvercovitá zemnice /7 x 7 m/ - obj. 210, jehož jeden roh zasahoval do neprokopané plochy. Byl hluboký až 100 cm a měl stupňovitě a výklenkovitě upravené dno. Při východním rohu byl zjištěn pruh kamenného štětu, svázející se po JV stěně a táhnoucí se nade dnem v šířce 1 m a v délce asi 3 m; šlo patrně o zbytek nějakého výrobně-tepelného zařízení. Svrchní část výplně obsahovala velké množství mazanice, která se nacházela i v povrchovém humusu nad objektem a východně od něho; souvisela s výmazem stěn tohoto objektu nebo povrchového objektu, po němž se zachovaly dvojice kůlových jamek na SV okraji obj. 210 a v prostoru mezi obj. 210 a 214. Zásyp obj. 210 byl narušen dvěma oválnými jamkami s železnou struskou, které ležely v řadě západovýchodního směru spolu s obj. 212 a 213, ležícími asi 3 - 4 m východně od obj. 210. Obj. 210 obsahoval větší množství kresebně rekonstruovatelných nádob staršího středohradištního rázu, úlomky hliněných talířů, fragment kroužkového brnění a bronzovou průvlečku s obdélníkovitým rámečkem spojeným plochou tyčinkou s jazykovitým ukončením zdobeným rostlinným ornamentem; týlní část je opatřena třemi otvory pro nýty a terminální část jedním otvorem pro nýt /obr. 3:3/. Průvlečka byla odlita ve stejné formě jako exemplář nalezený ve výplni mladšího palisádového žlábků v areálu velmožského dvorce /Dostál 1975, 225, obr. 28:5/. Souvislost tohoto nálezu se starší fází blatnicko-mikulčického horizontu z přelomu 8. - 9. století je evidentní. Dva nálezy, odlité ve stejné formě a objevené na jedné lokalitě, nasvědčují místní výrobě, snad přímo v obj. 210 nebo v jeho bezprostředním okolí.

Na několika místech byly zjištěny pozůstatky nadzemních staveb s kůlovou konstrukcí stěn. Ve třech případech /stavby poblíž obj. 208, 210, 215/ šlo o nevelké stavby vymezené v podstatě trojicemi kůlových jamkách v okapových stěnách, naznačujících jejich obdélníkovitý půdorys o délce stran 390 - 470 cm a šířce 230 - 360 cm a ploše 9 - 16 m²; stavby u obj. 208 a 215 měly u jedné z okapových stěn další řadu kulů /snad podpůrných nebo zdvojujících stěnu/, uvnitř stavby u obj. 208 byly ještě další dvě jamky, snad po kulech, opírajících hřebenovou vaznici střechy. Na vnitřní ploše kůlové stavby, ležící západně od obj. 210, byly ještě dvě další jámy, související snad s otopným zařízením; pak by tato stavba mohla být obytná, zatímco předešlé dvě sloužily nejpravděpodobněji ke skladovacím účelům. Podstatně větší rozměry měla povrchová stavba na SV straně obj. 210, vymezená neúplně dvojicemi kůlových jamek, nevylučujících aplikaci starobylé techniky roubených stěn, při níž jsou vodorovná břevna přidržována dvojicemi kulů /Pitterová, 1976/; proti tomu však mluví velké množství mazanice s otisky pru-

tů nalezené v povrchové vrstvě tohoto prostoru i ve výplni obj. 210. Stavba mohla tvořit přístřešek nad oválnými píčkami nebo výhněmi označenými jako obj. 212 a 213, obsahujícími drobné kusky strusky. Pozůstatkem přestřešení mohly být i dvě kúlové jamky u obj. 211, který měl stejný charakter /rozměry, výplň/ jako obj. 212, 213 a dvě jamky se struskou, narušující výplň obj. 210. Značně velkou plochu vymezovaly také jamky mezi obj. 145 a 209, a byly proto snad jen pozůstatkem oplocení.

K nejzajímavějším objevům patřily dvě studny. Obj. 203 se jevil v úrovni podloží jako ovál, přecházející o 20 cm níže v obdélníkovitý útvar /240 x 200 cm/, který se v hloubce 90 cm zužoval v téměř čtvercovitou šachtu /150 x 130 cm/, v jejichž rozích byly pod úrovní hladiny spodní vody zachyceny v hloubce 180 cm čtyři kúly /vzdálené 110 x 120 cm/, na jejichž vnější straně byly položeny na hraně dubové fošny v počtu 1 - 3 nad sebou; písčité dno bylo zachyceno v hloubce 220 cm /obr. 16:1/. Ve výplni studny se našly zlomky 6 žernovů z různých druhů hornin, zlomek římské cihly, železná sekera /obr. 16:2, 3/, závěsná kování a zlomky rukojetí a obrouček z věder. Obj. 209 představoval další studnu porušenou mladší hliněnou pecí. Půdorys studny byl v úrovni podloží kruhový /p 260 cm/, jen poněkud porušený obrysem pece; v hloubce 40 cm se válcovitá šachta zužovala na 170 cm a v hloubce 100 - 110 cm přešla stupňovitě v hranolovitou šachtu o straně 120 cm, vymezenou zřejmě původně výdřevou. Čtvercovitá šachta byla vyhloubena až do 180 cm /40 cm pod hladinu spodní vody/, aniž bylo zachyceno bednění. Ve výplni studny byla nalezena rukojet vědra, střepy a zvířecí kosti. Do horní části výplně studny zapadaly výmety z mladší hliněné pece, které narušily obrys studny na západní straně. Z pece pochází hustě rýhovaný hrnec /obr. 16:9/. Nepočítáme-li nejasný studnovitý útvar u obj. 208, musíme vzít v úvahu studnu s výdřevou /obj. 194/ objevenou v roce 1986 /Dostál - Vignatiová 1988, XX/: všechny tři studny leží zhruba na jedné linii téměř západovýchodního směru a jsou navzájem vzdáleny 44 a 28 m. Další řada studní se nacházela o 30 m severněji /obj. 83, 125, 157, 174/ a byla s předešlou řadou v podstatě rovnoběžná. Z toho se dá usoudit, že studny měly v této části sídliště organizující význam: studna 194 se nacházela uvnitř jakési usedlosti, podobně jako studna 203 a 209 souvisely s uskupením objektů oddělených navzájem žlábkem raně středověkého původu, neboť jeho výplň se výrazně odlišovala od recentních žlábků, porušujících velkomoravské objekty. Připomíná to situaci ve vikinském viku Haithabu, kde rovněž každá usedlost byla vybavena studnou /Arbman 1969, 18; Brøndsted 1967, 113/.

Výzkumná sezóna poskytla i určitá vertikálně a horizontálně stratigrafická pozorování. Nejstarší byl zřejmě obj. 214 se starohradištní keramikou. Do blatnicko-mikulčického horizontu patřil obj. 210, s nímž patrně časově souvisela studna 209. Výhně se struskou č. 211, 212, 213 byly současně s výhněmi, porušujícími výplň obj. 210 a byla tudíž mladší než on; s nimi byla patrně současná pec v obj. 209, jejíž výmety proklesávaly do výplně studny; nádob z pece /obr. 16:9/ vykazovala výrazně mladší znaky než keramika v obj. 210. Povrchová stavba u obj. 208 zřejmě překrývala jeho zahloubenou část. Podle pozůstatků mazanice na obvodu šachty studny 203 je povrchová stavba s pletenými mazanícovými stěnami nejasného půdorysu patrně starší než studna. Na druhé straně však zřejmě nebyl rozdíl v chronologii studny 203 a 209, neboť žlábek po raně středověkém oplocení zřejmě odděloval současné usedlosti.

K inventáři zahloubených objektů lze kromě již učiněných poznámek podotknout, že obsahoval značné množství střepů a zvířecích kostí úměrné jejich velikosti: např. z obj. 210 bylo vyzvednuto 1840 střepů a 1721 zvířecích kostí. I přes značné množství objevených střepů se jen z některých objektů daly rekonstruovat celé nádoby nebo jejich výrazné části, a to především z obj. 210, 215, 216. Pouze v obj. 203 a 210 se našly zlomky hliněných talířů, které jsou typické pro starší fázi hradištního období a přežívají zřejmě jen v malém počtu k přelomu 8. - 9. století. Ve výplni téměř poloviny objektů se nacházela železná struska: v obj. 210 jí bylo 15 kg, v obj. 221 - 2 kg, v obj. 205 - 1,15 kg; v dalších objektech šlo o menší množství. Nápadný je též značný počet kostěných proplétáčků a šidel ve výplni některých objektů: v obj. 191 byly čtyři, v obj. 210 šest, v obj. 215 dokonce jedenáct, v obj. 218 šest, v obj. 221 čtyři. Vyskytovaly se jak celé kusy s úplnými kloubními hlavicemi /obr. 17:18-20; 18:2, 19:6/ nebo s odpadlými epifysami /obr. 18:6, 7; 19:7, 8, 21/, tak kusy s ořezanými hlavicemi /obr. 18:10; 19:8, 18, 22/ nebo zlomky /obr. 17:17, 19; 18:4, 11; 19:5, 17/. Specifickým účelům zřejmě sloužily hroty z masivních dutých kostí nalezené v obj. 221 /obr. 18:1, 5/. Z deseti nalezených brousek byly nejčastější destičkovité /obr. 16:8; 17:9; 19:3/; téměř kruhový tvar měl brousek z obj. 215, miskovitě vybroušený jen na jedné straně /obr. 19:10/. K pozoruhodným nálezům patří trojúhelníkovitý zlomek z masivního železného plechu, k jehož obvodu je třemi nýty připevněna obvodová plechová páska /obr. 16:7/; není vyloučeno, že jde o zlomek přílby. Jiný doklad ochranné zbroje - fragment kroužkového brnění - byl objeven v obj. 210.

Výzkum na Pohansku v roce 1987 přispěl k ujasnění, že jižní část sídliště v lesní školce byla rozdělena do jednotlivých usedlostí, zčásti oddělených oplocením, z nichž v každé se nachá-

zela studna. Jde ovšem o usedlosti nikoliv zemědělského, nýbrž výrobně-řemeslného rázu, jaké se objevují v zárodečných formách měst raného středověku.

L i t e r a t u r a :

Arbman, H. 1969: Vikingové. Praha.

Brønsted, J. 1967: Vikingové. Sága tří století. Praha.

Dostál, B. 1975: Břeclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec. Brno.

Dostál, B. - Vignatiová, J. 1985: Břeclav-Pohansko 1983 /okr. Břeclav/, PV 1983, 44.

Dostál, B. - Vignatiová, J. 1987a: Břeclav-Pohansko 1984 /okr. Břeclav/, PV 1984, 36-38, obr. 14-20.

Dostál, B. - Vignatiová, J. 1987b: Břeclav-Pohansko 1985 /okr. Břeclav/, PV 1985, 42-44, obr. 11-13.

Dostál, B. - Vignatiová, J. 1989: Břeclav-Pohansko 1986 /okr. Břeclav/, PV 1986, v tisku.

Pitterová, A. 1976: Jedna z nejstarších staroslovanských stavebních technik, Český lid 63, str. 93-97.

B ř e c l a v - P o h a n s k o 1 9 8 7 / B e z . B ř e c l a v / . Im Jahre 1987 wurden im nordöstlichen Teil des Burgwalles zwei Abschnitte auf einer Gesamtfläche von 1800 m² /Abb. 1/ durchgegraben. Insgesamt hat man 19 eingetiefe Siedlungsobjekte untersucht, von diesen zwei Erdwohnhütten /Halbsemljanka/, fünf grosse und tiefe ovale Objekte, sechs kleinere seichte ovale Objekte, vier gräbchenartige Objekte, eine grosse viereckige Erdhütte vom Produktionscharakter und zwei Brunnen. Ausser diesen wurden drei oberirdische Bauten mit Pfostenkonstruktion der Wände, als Lagerräume dienend, drei fundlose Skelettgräber und ein sich verzweigendes Gräbchen einer frühmittelalterlichen Umfriedung festgestellt.

Die Entdeckungen aus dem Jahre 1987 ergänzten die Erkenntnisse aus den früheren Jahren, aufgrund deren erwiesen wurde, dass der südliche Teil der grossmährischen Siedlung in der Waldbaumschule in einzelne Gehöfanlagen eingeteilt war, die teilweise durch Umzäunungen abgeteilt waren, in jeder von diesen war ein Brunnen. Es handelte sich um Gehöfte von einem produktions-handwerklichen Charakter, wie sie in den gleichzeitlichen Städteformen des europäischen frühen Mittelalters erscheinen.

In der Ausfüllung der Objekte war ausser einer grossen Scherben- und Tierknochenanzahl eine ziemliche Menge an Eisenschlacke, an beinernen Flechtnadeln, Ahlen und Schleifsteinen. Man fand auch beinerne Nadelbüchsen, das Bruchstück eines römischen Ziegels, den Teil eines Ringharnisches und vermutlich das Bruchstück eines eisernen Helmes. Zu den bedeutendsten Funden gehörte eine bronzene Schlaufe des Blatica-Mikulčice Stiles /Abb. 17:3/, in der gleichen Form, wie der ältere Fund aus dem Areal des Herrenhofes, gegossen; diese Tatsache zeugt von einer lokalen Produktion dieses Schmuckes.

Ein Teil der im Jahre 1987 entdeckten Objekte gewährte auch gewisse horizontal stratigraphische Beobachtungen, welche ausser einem altburgwallzeitlichen Wohnobjekt auch Objekte des Blatica-Mikulčice Horizontes und Bauten des eigentlichen grossmährischen Zeitabschnittes zu unterscheiden erlaubten.

VÝZKUM NA HRADISKU CHOTĚBUZ - PODOBORA U ČESKÉHO TĚŠÍNA V ROCE 1987

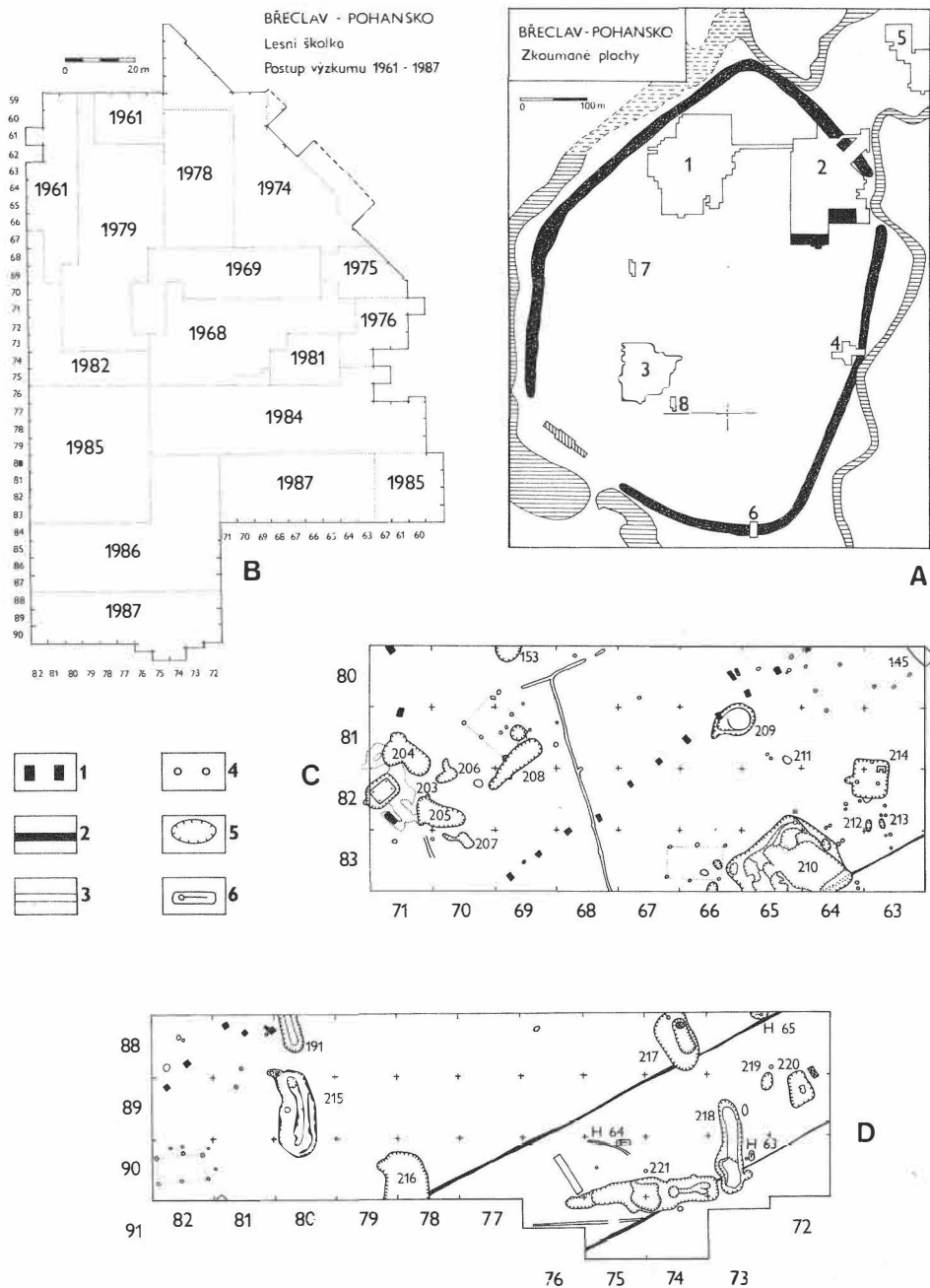
/okr. Karviná/

Pavel K o u ř i l , AÚ ČSAV Brno

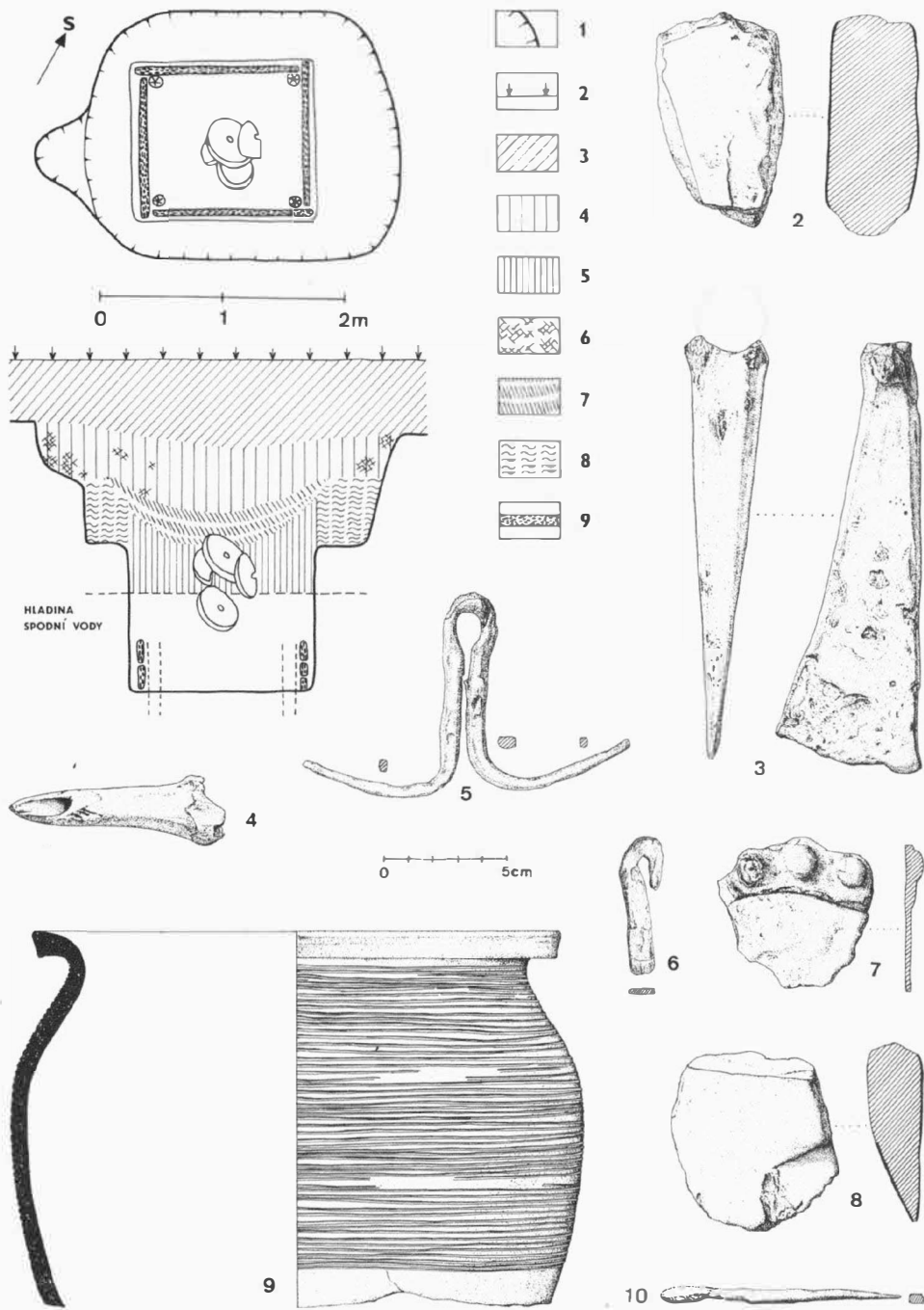
Systematický archeologický výzkum bikulturního výšinného hradiska v Chotěbuzi - Podoboře se v sezóně 1987 zaměřil na plošný odkryv na prvním předhradí, a to v jeho severozápadní části, u paty valu. Celkově prokopaná plocha, rozčleněná na čtverce 5 x 5 m orientované podle světových stran, představuje 225 m² a bylo na ní zaregistrováno 14 objektů, z toho 8 slovan-ských /č. 49, 50, 54, 55, 56, 57, 58, 60/ a 6 halštatských /č. 51, 52, 53, 59, 61, 62/.

Objekty halštatské byly většinou mělce zahloubené, poměrně malé, měly víceméně nepravidelný tvar a ve své vyluhované výplni obsahovaly pouze zlomky hrubé neforemné keramiky, svědčící pro závěr tohoto období /HD/. Stejný materiál pochází i z halštatské vrstvy, mocné v průměru 5 - 10 cm.

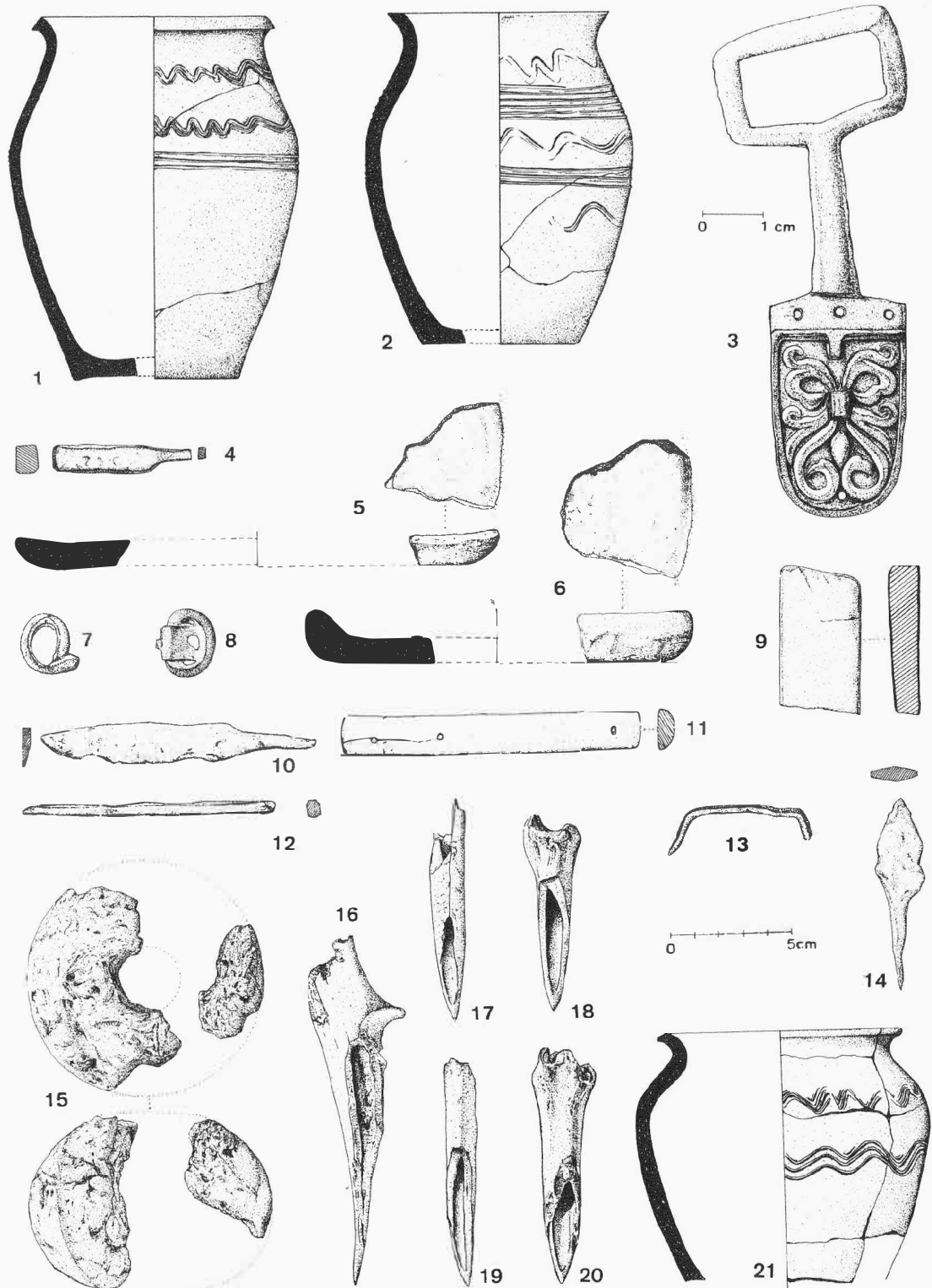
Slovanské objekty byly rozmanitější jak tvarově, tak i funkčně, tři nebyly zatím dobrány, neboť pokračují pod profilem do neprokopané plochy. Z nich je nejzajímavější objekt č. 56, jehož střed tvoří část shořelé srubové konstrukce, lomčí se v pravém úhlu, za níž následuje

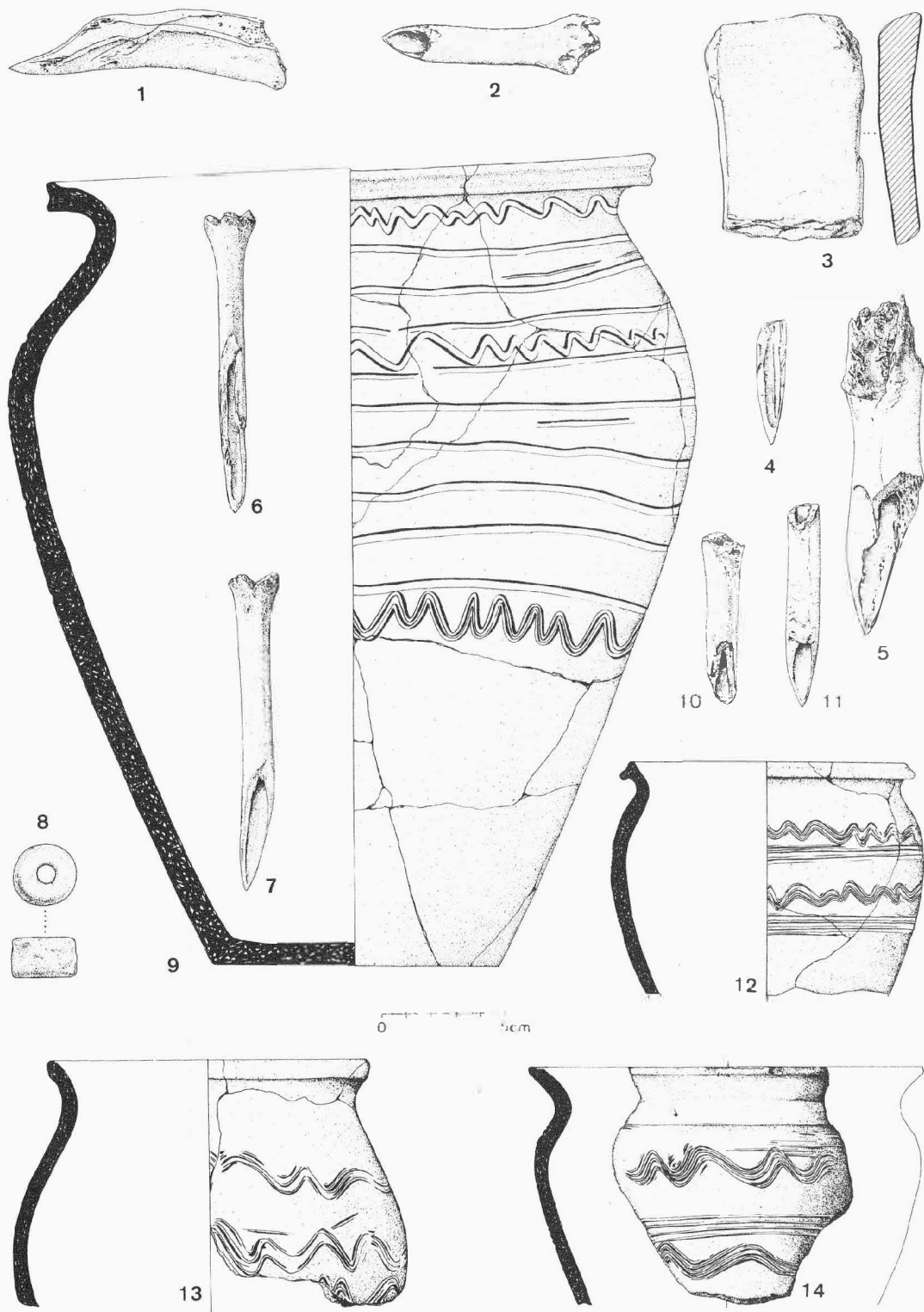
Obr. 15. Břeclav-Pohansko /okr. Břeclav/. A: Plán hradiska s označením zkoumaných ploch /1 - velmožský dvorec; 2 - lesní školka a řezy valem v severní části hradiska /tmavé obdélníčky označují plochy zkoumané v roce 1987/; 3 - areál žárového pohřebiště; 4 - u východní brány; 5 - SV předhradí; 6 - řez valem v jižní části hradiska; 7 - sídliště za jezírkem; 8 - lesní hrád/ . Tmavý pruh - val hradiska; vodorovné šrafování - vodní plochy a toky; svislé šrafování - lovecký zámeček. B: Postup výzkumu v lesní školce v letech 1961 - 1987. C: Plán východní části výkopu z roku 1987. D: Plán západní části výkopu z roku 1987. Vysvětlivky k C a D: 1 - recentní kulové jámy; 2 - recentní žlábký po oplocení; 3 - raně středověké žlábký po ohradách; 4 - raně středověké kulové jámy; 5 - sídlištní objekty; 6 - hroby. - A: Plan des Burgwalles mit der Bezeichnung der untersuchten Flächen /1 - Adelsgehöft; 2 - Waldbaumschule und Wallschnitte im Nordteil des Burgwalles/ /dunkle Rechteckchen deuten die im Jahre 1987 untersuchten Flächen an/ /; 3 - Areal des Brandgräberfeldes; 4 - am Osttor; 5 - NO Vorburg; 6 - Wallschnitt im Südtail des Burgwalles; 7 - Siedlung hinter dem kleinen See; 8 - Waldsanddüne/. Dunkler Streifen - Wallanlage des Burgwalles; waagrechte Schraffierung - Wasserflächen und Flüsse; senkrechte Schraffierung - Jagdschlösschen. B: Grabungsvorgang in der Waldbaumschule in den Jahren 1961-1987. C: Plan des Grabungssosteiltes aus dem Jahr 1987. D: Plan des Grabungswestteiltes aus dem Jahr 1987. Erläuterungen zu C und D: 1 - rezente Pfostengruben; 2 - rezente Gräbchen der Umzäunung; 3 - frühmittelalterliche Gräbchen von Umfriedungen; 4 - frühmittelalterliche Pfostengruben; 5 - Siedlungsobjekte; 6 - Gräber.

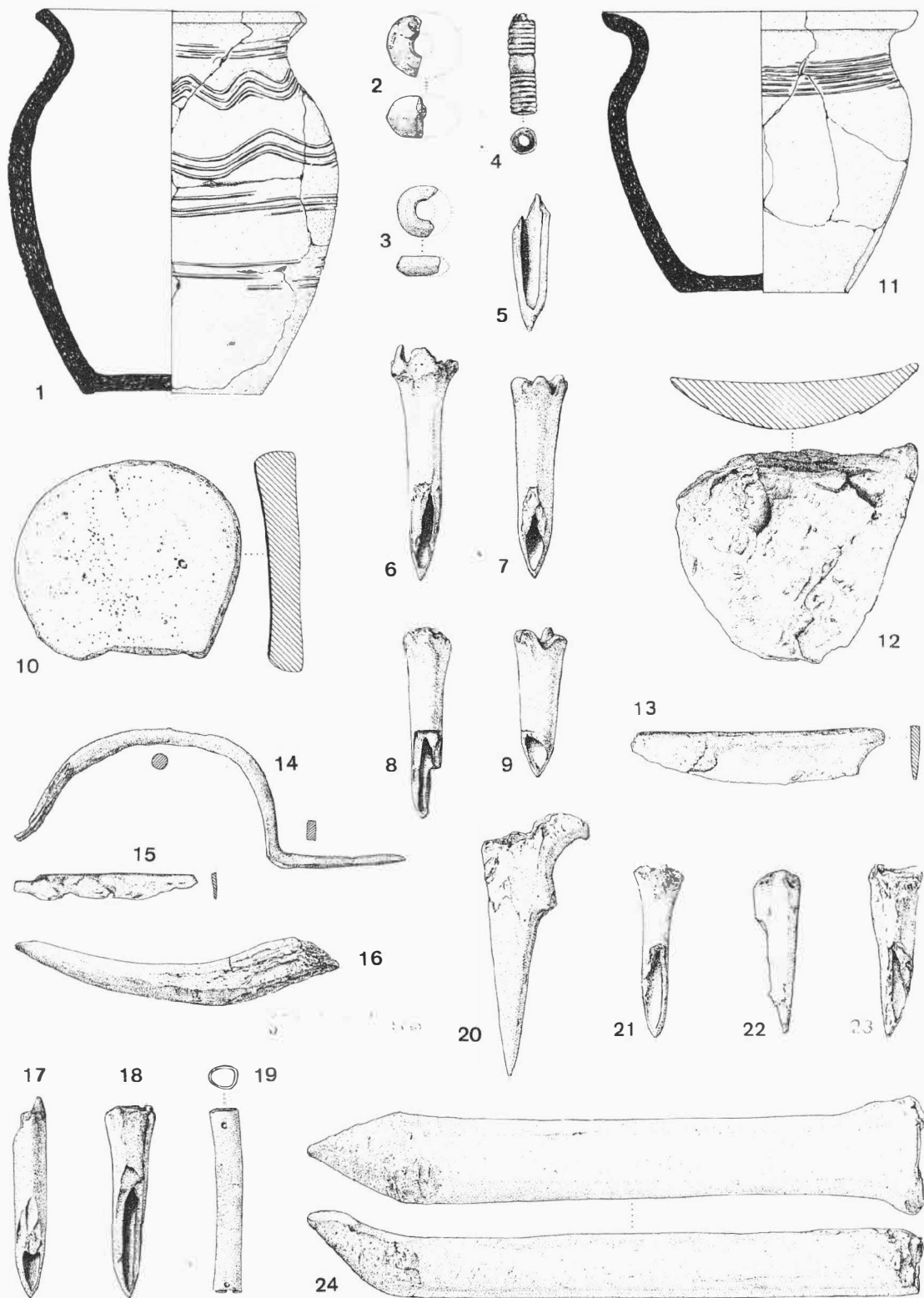
Obr. 16. Břeclav - Pohansko /okr. Břeclav/. Lesní školka 1987. 1: Půdorys a řez studnou - obj. 203 /Vysvětlivky: 1 - okraj zahloubeného objektu; 2 - současný povrch terénu; 3 - povrchový humus; 4 - šedá výplň objektu; 5 - tmavošedá výplň objektu; 6 - kousky mazanice; 7 - výplň promíšená žlutavým písčítým nebo hlinitým podloží; 8 - nepropustný slín; 9 - dřevo/. Ukázky nálezů z obj. 203 /2, 3/, 204 /4-8/ a 209 /9, 10/. Zlomek římské cihly /2/, zlomek sekery /3/, proplétáček /4/, závěsná kování z věder /5, 6/, zlomek přilby nebo kotle /7/, brousek /8/, nádoba z pece /9/, železný hrot /10/. - Waldbaumschule 1987. 1: Grundriss und Brunnenquerschnitt - Obj. 203 /Erläuterungen: 1 - Rand des eingetieften Objektes; 2 - derzeitige Terrainoberfläche; 3 - Oberflächenhumus; 4 - graue Objektausfüllung; 5 - dunkelgraue Objektausfüllung; 6 - Lehmwurfbrocken; 7 - mit gelblichem sandigem oder erdigem Liegenden durchmengte Ausfüllung; 8 - undurchlässiger Tegel; 9 - Holz/. Auswahl an Funden aus Obj. 203 /2, 3/, 204 /4-8/ und 209 /9-10/. Bruchstück eines römischen Ziegels /2/, Axtbruchstück /3/, Flechtnadel /4/, Aufhängebeschläge von Eimern /5, 6/, Bruchstück eines Helmes oder Kessels /7/, Schleifstein /8/, Gefäß aus einem Ofen /9/, eiserner Stichel /10/.

Obr. 17. Břeclav - Pohansko /okr. Břeclav/. Lesní školka 1987. Ukázky nálezů z obj. 210. Hrnčovitá keramika /1, 2, 21/, zlomky hliněných talířů /5, 6/, bronzová průvlečka blatnicko-mikulčického stylu /3/, železný kroužek /7/ a přezka s tylní destičkou /8/, brousek /9/, nůž /10/ a kostěná střenka /11/, železná hráněná tyčinka /12/, dvou-ramenná skobka /13/, šipka /14/, hliněné závaží /15/, kostěné proplétáčky a šídlo /16-20/. - Waldbaumschule 1987. Fundauswahl aus Obj. 310. Topfartige Keramik /1, 2, 21/, Bruchstücke von tönernen Tellern /5, 6/, bronzene Schlaufe des Blatnica-Mikulčicer Stiles /3/, eiserner Ring /7/ und Schnalle mit Nackenplättchen /8/, Schleifstein /9/, Messer /10/ und beinerer Messergriff /11/, gekantetes Eisenstäbchen /12/, zweiarmige Klammer /13/, Pfeilspitze /14/, tönernes Gewicht /15/, beinerne Flechtnadeln und Ahle /16-20/.

Obr. 18. Břeclav - Pohansko /okr. Břeclav/. Lesní školka 1987. Ukázky nálezů z obj. 210 /9-14/, 211 /8/, 218 /6, 7/, 221 /1-5/. Kostěné hroty a proplétáčky /1, 2, 4-7, 10, 11/, keramika /9, 12-14/, brousek /3/, přeslen /8/. - Waldbaumschule 1987. Fundauswahl aus Obj. 210 /9-14/, 211 /8/, 218 /6, 7/, 221 /1-5/, Beinerne Stichel und Flechtadeln /1, 2, 4-7, 10, 11/, Keramik /9, 12-14/, Schleifstein /3/, Spinnwirtel /8/.

Obr. 19. Břeclav-Pohansko /okr. Břeclav/. Lesní školka 1987. Ukázky nálezů z obj. 215 /1-10/, 216 /11-13/, 217 /14-18/, 218 /20-24/ a 221 /19/. Keramika /1, 11/, přesleny /2, 3/, kostěné jehelníčky /4, 19/, kostěné proplétáčky /5-9, 17, 18, 21-23/, šídlo /20/, roubík /16/ a brusle /24/, železné nože /13, 15/, železná rukojet /14/, zlomek radlice /12/. - Waldbaumschule 1987. Fundauswahl aus Obj. 215 /1-10/, 216 /11-13/, 217 /14-18/, 218 /20-24/ und 221 /19/. Keramik /1, 11/, Spinnwirteln /2, 3/, beinerne Nadelbehälter /4, 19/, beinerne Flechtnadeln /5-9, 17, 18, 21-23/, Ahle /20/, Knebel /16/ und Schlittschuh /24/, eiserne Messer /13, 15/, eiserner Griff /14/, Bruchstück einer Pflugschar /12/.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1987

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulik
Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Grafická úprava: L. Trávníčková
Na titulním listě: nádoba únětické kultury z Újezda u Brna
Tisk: **PENTA**
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejně